

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-551069-V-AG/08

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 10 lipca 2008 r.

Pan Cezary Grabarczyk
Minister Infrastruktury

szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie zapewnienia przez przedsiębiorstwa wodociagowo - kanalizacyjne zastępczych punktów poboru wody, w sytuacji wstrzymania dostaw wody z powodu zaległości odbiorców w opłatach z tego tytułu, zajął Pan Minister stanowisko (w piśmie o nr BSMm5-WGK/08/452), zgodnie z którym określenie w ustawie miejsca usytuowania beczkowozów z wodą, tak by każdej osobie niepłacącej za wodę zapewnić łatwy dostęp do beczkowozu, okazało się niemożliwe ze względów technicznych i ekonomicznych. Dlatego odstąpiono od ustawowego rozwiązania tego problemu, wskazując art.19 ust.2 pkt 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, jako podstawę do uregulowania w gminnym regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, kwestii zapewnienia zastępczych punktów poboru wody. Zajmowane przez Pana Ministra stanowisko nie jest w ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich przekonujące.

Otóż zgodnie z powoływanym art.19 ust.2 pkt 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków powinien określać prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociagowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym m.in. sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków.

Należy jednak zauważyć, że brzmienie tego przepisu nie nakłada wprost na przedsiębiorstwa wodociagowo - kanalizacyjne obowiązku uregulowania w projekcie regulaminu przedkładanym radzie gminy, kwestii zastępczych punktów poboru wody. Przepis ten nie nakłada również na radę gminy obowiązku uchwalenia regulaminu, w którym zagadnienia te będą szczegółowo unormowane.

Nie wydaje się zatem, aby w aktualnym brzmieniu art.19 ust.2 pkt 7 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, był wystarczającą normą do nałożenia na dostawców wody i gminy, obowiązku zawarcia w regulaminie szczegółowych

regulacji, dotyczących rodzaju zastępczych punktów poboru wody i odległości, w jakiej powinny się one znajdować od nieruchomości, w której doszło do odcięcia dostaw wody.

Podobne poglądy zawarł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 22 listopada 2006 r. (sygn.akt II SA/Go 304/06). Przedmiotem badania sądu była wówczas zgodność z prawem niektórych zapisów regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków Gminy Bytom Odrzański, a jeden z zarzutów dotyczył tego, że regulamin nie zawiera informacji o możliwościach i sposobach korzystania z zastępczego poboru wody w przypadkach odcięcia jej dostawy z powodu zaległości w opłatach za wodę i ścieki.

W wyroku tym sąd przyjął, że obowiązek przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjnego do udostępnienia zastępczego punktu poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformowania o możliwościach korzystania z tego punktu, w wypadku odcięcia dostawy wody z powodu zaległości w opłatach, wynika z art. 8 ust. 2 ustawy. Zagadnienie to nie musi być jednak objęte regulacją regulaminu, o czym świadczy treść art. 19 ust. 2 ustawy, w którym to przepisie ustawodawca wymienia obligatoryjnie elementy regulaminu. Kwestia zastępczego poboru wody, o której mowa w art. 8 ust. 2, może być ujęta w regulaminie, jednak jej pominięcie w regulaminie nie stanowi naruszenia prawa.

To zaś prowadzi do sytuacji, która ma np. miejsce na terenie Miasta Bydgoszczy, gdy w regulaminie nie ma zapisów, doprecyzowujących kwestię zastępczych punktów poboru wody. Przewidziano jedynie, że „w razie przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin Spółka ma obowiązek zapewnić zastępczy punkt poboru wody i poinformować Odbiorcę o jego lokalizacji”.

Nie można więc do końca zgodzić się z zaprezentowany przez Pana Ministra poglądem, iż „w obowiązującym porządku prawnym przedsiębiorstwa wod-kan nie mogą dowolnie wskazywać zastępczych punktów poboru wody, a decyzja w tej sprawie musi zawsze uzyskać akceptację przedstawicieli gminnej wspólnoty mieszkaniowej, czyli rady gminy”. Wystarczy bowiem, że w regulaminie nie znajdują się regulacje dotyczące zastępczych punktów poboru wody, jak to ma np. miejsce na terenie omawianego już Miasta Bydgoszczy. Wówczas dostawcy wody nie będą zobowiązani z mocy prawa do wskazywania punktów tych w określonej, racjonalnej dla odbiorców odległości od ich nieruchomości. Stan ten zaś nie będzie naruszał prawa.

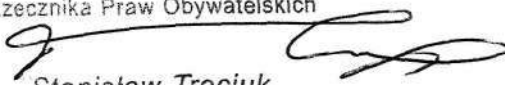
W konsekwencji, jeśli ani w obowiązujących przepisach ustawowych, ani też w normach prawa miejscowego, nie zostaną ujęte zagadnienia związane z zastępczymi punktami poboru wody, przedsiębiorstwa wodociągowe będą mogły je wskazywać według własnego uznania, co rodzić będzie problemy praktyczne, o których była mowa w poprzednim piśmie.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, jeśli przyjąć, że to gminy, uwzględniając warunki lokalne i swoje możliwości finansowe w zakresie pokrywania kosztów dostawy wody w beczkownikach, są podmiotami właściwymi do dookreślenia w przepisach miejscowych kwestii zastępczych punktów poboru wody, pozostawienie stanu prawnego na dotychczasowym poziomie, w żaden sposób nie rozwiązuje sygnalizowanych problemów. Po pierwsze nadal bowiem nie ma normy zobowiązującej organy gmin do zamieszczenia w regulaminach przepisów o zastępczych punktach poboru wody, po wtóre zaś nawet, jeśli w regulaminie znajdują się te kwestie, gminy mogą je dowolnie kształtować. Mogą więc np. określić odległość zastępczego punktu poboru wody (od nieruchomości, do której wstrzymano jej dostarczenie) w taki sposób, który dla odbiorców będzie się wiązał ze znacznymi utrudnieniami w korzystaniu. Nie skłania to więc do wniosku, że uprawnienia odbiorców wody są w tej sytuacji dostatecznie zabezpieczone.

W związku z powyższym, działając na podstawie art.16 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz.147) zwracam się do Pana Ministra o ponowne przeanalizowanie omawianej problematyki, w szczególności pod kątem doprecyzowania art.19 ust.2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w zakresie nałożenia na przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne i gminy obowiązku zawarcia w regulaminach dostarczania wody i odprowadzania ścieków przepisów, dotyczących zastępczych punktów poboru wody i zawarcia wytycznych dotyczących ich usytuowania w sposób zapewniający realny dostęp do wody dla obywateli.

Łączę wyrazy szacunku

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich